

Projekt

z dnia 24 lutego 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XV/83/2025
RADY GMINY CHORKÓWKA**

z dnia 3 marca 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie
Chorkówka na lata 2025-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r.
o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn.zm.) oraz
art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy
domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Chorkówka na lata
2025-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Chorkówka.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ NA LATA 2025-2030
W GMINIE CHORKÓWKA**

Spis treści

Rozdział I. Uwarunkowania prawne	3
1.1. Podstawa prawna.....	3
Rozdział II. Charakterystyka zjawiska przemocy	5
2.1. Teoretyczne podstawy przemocy domowej	5
2.2. Cykle przemocy	7
Rozdział III Diagnoza przemocy domowej w świetle danych zastanych. 8	
3.1. Liczba założonych Niebieskich Kart	8
3.2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego	9
3.3. Punkt Konsultacyjno-Informacyjny Przeciw Przemocy w Rodzinie	10
3.4. Oddziaływania profilaktyczne dla dzieci i młodzieży.....	11
Rozdział IV. Diagnoza przemocy domowej w świetle przeprowadzonych badań – 2024 rok	12
4.1. Dorośli mieszkańcy Gminy Chorkówka	12
4.2. Uczniowie Gminy Chorkówka	14
4.3. Wnioski z badań	17
4.4. Analiza SWOT	23
Rozdział V. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025 – 2030 w Gminie Chorkówka	26
5.1. Adresaci Programu	26
5.2. Realizatorzy Programu	26
5.3. Cele i zadania Programu.....	27
5.4. Zakładane rezultaty.....	37
5.5. Źródła finansowania	38
5.6. Monitoring, sprawozdawczość i ewaluacja	38

Rozdział I.

Uwarunkowania prawne

1.1. Podstawa prawna

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej w art. 6 ust. 2 pkt 1 nakłada na samorząd gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Przez **przemoc domową** rozumie się w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- ◆ narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- ◆ naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- ◆ powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ◆ ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- ◆ istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Natomiast **osoba doznająca przemocy domowej** (art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) to:

- ◆ małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione
- oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

- ◆ wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- ◆ rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- ◆ osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- ◆ osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- ◆ osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- ◆ osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- ◆ małoletni
 - wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez **osobę doznającą przemocy domowej** należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc domową (art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec ww. osób doznających przemocy.

Świadek przemocy domowej (art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ◆ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku,
- ◆ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ◆ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ◆ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ◆ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ◆ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,

- ◆ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ◆ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ◆ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,
- ◆ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ◆ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny,
- ◆ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego,
- ◆ Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,
- ◆ Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich,
- ◆ Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Rozdział II.

Charakterystyka zjawiska przemocy

2.1. Teoretyczne podstawy przemocy domowej

W literaturze przedmiotu wyróżnia się kilka rodzajów przemocy:

- ◆ **Przemoc fizyczna** – to forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie osobie doznającej przemocy bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie, popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nieudzielenie niezbędnej pomocy, itp.
- ◆ **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne. Przejawia się poprzez: wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie,

krytykę, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.

- ♦ **Przemoc seksualna** – to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytykę zachowań seksualnych, itp.¹
- ♦ **Przemoc ekonomiczna** – to celowe niszczenie czyjejś własności, pozbawianie środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Przejawia się poprzez: okradanie, zabieranie pieniędzy, niełożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.
- ♦ **Zaniedbanie** – to ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci. Przejawia się poprzez: niedawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nieudzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokożenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka².

¹ <https://www.niebieskaLinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy>

² <https://www.niebieskaLinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy>

- ♦ **Cyberprzemoc** – to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych, umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona „znajomych” w Internecie, celowe ignorowanie czyjejś działalności w sieci³.

2.2. Cykle przemocy

Przemoc domowa rzadko jest incydem jednorazowym, zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny. Można wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i specyfikę problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

- ♦ **Faza narastania napięcia** – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury;
- ♦ **Faza ostrej przemocy** – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szal, jakiś drobiazg wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie, osoby doznające przemocy wzywają policję, szukają pomocy;
- ♦ **Faza miodowego miesiąca** – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę.

³ A. Borkowska, *Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie*, NASK Akademia, s. 8.

„Sprawca” jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przepraszam często towarzyszą ły i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać osobie stosującej przemoc „drugą szansę”. Faza miodowego miesiąca zatrzymuje osobę doznającą przemocy domowej w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

Rozdział III

Diagnoza przemocy domowej w świetle danych zastanych

3.1. Liczba założonych Niebieskich Kart

W latach 2021–2023 liczba założonych Niebieskich Kart na terenie Gminy Chorkówka utrzymywała się na podobnym poziomie: 36 w 2021 i 2022 roku oraz 35 w 2023 roku. Najwięcej Kart, odpowiednio 33, 32 i 31 rocznie, sporządzano za pośrednictwem Policji, co podkreśla jej kluczową rolę w reagowaniu na przemoc domową. Ośrodek Pomocy Społecznej również odgrywał istotną funkcję, zwiększając liczbę założonych Kart z 2 w latach 2021–2022 do 4 w 2023 roku. Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych sporządziła jedną Kartę w 2022 roku, a placówki szkolno-wychowawcze założyły 1 w 2021 i 2022 roku, natomiast w 2023 roku żadnej. Brak działań ze strony innych instytucji wskazuje na potrzebę wzmocnienia współpracy i zaangażowania pozostałych podmiotów w przeciwdziałanie przemocy.

Liczba założonych Niebieskich Kart	2021	2022	2023
Sporządzono ogółem, w tym przez następujące instytucje:	36	36	35
Ośrodek Pomocy Społecznej	2	2	4
Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	1	0
Placówki Służby Zdrowia	0	0	0
Placówki szkolno-wychowawcze	1	1	0
Policja	33	32	31
Inne instytucje i organizacje	0	0	0
Inne	0	0	0

3.2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

W latach 2021-2023 podejmowano działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w środowiskach zagrożonych tym zjawiskiem. Kluczowym elementem była systematyczna praca socjalna, która obejmowała wsparcie emocjonalne i praktyczne dla osób doświadczających przemocy domowej. Osoby stosujące przemoc były informowane o konsekwencjach swojego zachowania, co miało na celu ich edukację i prewencję dalszych działań przemocowych. Zakres działań był konsekwentnie realizowany w każdym z tych lat, podkreślając ich niezmiennie wysokie znaczenie w przeciwdziałaniu przemocy. Takie podejście pozwalało budować świadomość społeczną i wzmacniać ochronę osób najbardziej narażonych na ryzyko.

W latach 2021-2023 inicjowano interwencje w środowiskach dotkniętych przemocą domową, podejmując działania na wielu płaszczyznach. Każdego roku uruchamiano procedurę „Niebieskiej Karty” jako kluczowy mechanizm ochrony osób zagrożonych przemocą. Regularnie składano doniesienia o możliwości popełnienia przestępstwa znęcania się, co wspierało skuteczność działań interwencyjnych. Informowano Sąd Rodzinny o sytuacji nieletnich, kładąc nacisk na ich bezpieczeństwo i dobrostan. Udzielano kompleksowego poradnictwa prawnego, rodzinnego, medycznego i psychologicznego, aby wspierać zarówno osoby doświadczające przemocy, jak i te wymagające pomocy w zmianie

destrukcyjnych zachowań. Powtarzalność i konsekwencja działań w kolejnych latach podkreślają ich znaczenie w skutecznym przeciwdziałaniu przemocy domowej.

W 2021 roku rozpowszechniano informacje o instytucjach i możliwościach udzielania pomocy poprzez dystrybucję plakatów i ulotek w szkołach oraz ośrodkach zdrowia, zwiększając świadomość lokalnej społeczności na temat dostępnych form wsparcia. W latach 2022 i 2023 takie działania nie były realizowane, co wskazuje na potrzebę systematycznego podejmowania tego rodzaju inicjatyw.

W latach 2021 i 2022 działania wobec osób stosujących przemoc domową obejmowały przede wszystkim informowanie ich o konsekwencjach wynikających z takich działań, co miało na celu zwiększenie świadomości i ograniczenie agresywnych zachowań. W 2023 roku zakres działań został poszerzony, co wskazuje na bardziej kompleksowe podejście do problemu. Osoby stosujące przemoc domową były kierowane do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych, co pozwalało na pracę nad zmianą ich postaw i zachowań. Dodatkowo wprowadzono środki zabezpieczające, takie jak nakaz opuszczenia wspólnie zajmowanego lokalu oraz zakaz zbliżania się na określoną odległość. Rozszerzenie działań w 2023 roku znacząco zwiększyło ochronę osób dotkniętych przemocą oraz skuteczność interwencji.

3.3. Punkt Konsultacyjno-Informacyjny Przeciw Przemocy w Rodzinie

Punkt Konsultacyjno-Informacyjny w latach 2021–2023 zapewniał wsparcie dla rosnącej liczby rodzin, odnotowując wzrost z 28 rodzin w 2021 roku do 37 w 2022 roku, a następnie niewielki spadek do 36 w 2023 roku. Większość rodzin korzystających z pomocy zmagала się z problemem alkoholowym, co potwierdzają dane: 28 rodzin w 2021 roku, 34 w 2022 i 32 w 2023 roku. Choć liczba korzystających rodzin jest stabilna, dominujący udział rodzin z problemem alkoholowym wskazuje na potrzebę kontynuacji wsparcia w tym obszarze. Utrzymująca się wysoka liczba przypadków

sugeruje, że Punkt Konsultacyjno-Informacyjny odgrywa istotną rolę w lokalnym systemie wsparcia.

Punkt Konsultacyjno-Informacyjny			
	2021	2022	2023
Liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu	28	37	36
Liczba rodzin z problemem alkoholowym	28	34	32

3.4. Oddziaływania profilaktyczne dla dzieci i młodzieży

Placówki oświatowe pełnią kluczową rolę w zapobieganiu przemocy domowej, skupiając się na edukacji, wsparciu emocjonalnym i współpracy z rodzinami oraz innymi instytucjami.

1. Edukacja uczniów – Szkoły organizują warsztaty i zajęcia, które uczą rozpoznawania przemocy domowej, sposobów radzenia sobie z trudnościami oraz rozwijania umiejętności interpersonalnych. Programy te pomagają uczniom zrozumieć problem przemocy i sposoby jej zapobiegania.

2. Wsparcie psychologiczne – W placówkach oświatowych pracują pedagodzy i psycholodzy, którzy oferują pomoc dzieciom doświadczającym przemocy. Prowadzą oni indywidualne konsultacje oraz grupy wsparcia, gdzie uczniowie mogą mówić o swoich przeżyciach w bezpiecznej atmosferze.

3. Budowanie zaufania – Nauczyciele i wychowawcy są szkoleni, by dostrzegać sygnały przemocy i odpowiednio reagować. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni w szkole motywuje uczniów do dzielenia się swoimi problemami.

4. Zaangażowanie rodziców – Szkoły organizują spotkania i warsztaty dla rodziców, które mają na celu informowanie o konsekwencjach przemocy domowej oraz dostępnych formach pomocy. Takie działania wzmacniają współpracę między szkołą a rodziną.

5. Interwencje w przypadkach przemocy – Placówki oświatowe mają obowiązek zgłaszania przypadków przemocy do odpowiednich instytucji,

takich jak Gminny Zespół Interdyscyplinarny, policja czy ośrodki pomocy społecznej. Wspierają to procedury, takie jak „Niebieska Karta”.

6. Kampanie społeczne – Szkoły organizują dni świadomości na temat przemocy domowej, poprzez plakaty, prelekcje i spektakle, aby uczniowie i społeczność szkolna mogły lepiej zrozumieć ten problem.

7. Promowanie alternatyw – Zajęcia sportowe, artystyczne i socjoterapeutyczne to skuteczne formy wsparcia profilaktycznego, które pomagają uczniom lepiej radzić sobie ze stresem i rozwijać zdrowe mechanizmy rozwiązywania problemów.

Działania te mają na celu nie tylko przeciwdziałanie przemocy, ale również budowanie społeczności szkolnej opartej na empatii, wzajemnym wsparciu i bezpieczeństwie.

Rozdział IV.

Diagnoza przemocy domowej w świetle przeprowadzonych badań – 2024 rok

4.1. Dorośli mieszkańcy Gminy Chorkówka

Badania obejmowały mieszkańców Gminy Chorkówka, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. W badaniu zastosowano dwie metody: **CAWI** (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW – wykorzystane narzędzie badawcze to Program CORIGO rekomendowane przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej.

- ♦ 28% badanych wskazało, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy domowej, a 24% nie jest pewna, ale ma podejrzenia, że tak.
- ♦ Zjawisko przemocy domowej, w zamieszkiwanej przez respondentów miejscowości, jest rzadkie oraz bardzo rzadkie w opinii 80% z nich. 20% odpowiedzi wskazuje, że jest ono raczej częste oraz bardzo częste.

- ◆ Wśród badanej grupy osób 16% doświadczyło przemocy od członka swojej rodziny oraz 50% z nich poprosiło o pomoc.
- ◆ W dalszej kolejności kwestionariusza badani zostali zapytani o rodzaj doświadczanej przemocy. Wśród odpowiedzi najczęściej pojawiała się przemoc psychiczna (75%), przemoc fizyczna (50%).
- ◆ Dla 50% przemoc domowa wielokrotnie miała miejsce w przeszłości, jednakże teraz się już nie powtórzy, a dla 25% był to jednorazowy incydent, który się już nie powtórzył oraz dla 25% działo się to wielokrotnie w przeszłości i wciąż się dzieje.
- ◆ W dalszej części ankiety badane były przekonania mieszkańców Gminy Chorkówka dotyczące przemocy oraz funkcjonujące w społeczności lokalnej mity. Łącznie 100%* badanych zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy domowej jest alkohol. Łącznie 96%** uświadamia sobie, że przemoc może wystąpić w każdej rodzinie. Podobnie 96%* zgadza się ze stwierdzeniem, że osobą doznającą przemocy domowej może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna. Odpowiedzi „Zdecydowanie nieprawdziwe” i „Raczej nieprawdziwe” określają, że funkcjonujące wśród badanych przekonania na temat przemocy są budujące:
 - ◆ „Przemoc domowa to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać” (88%);
 - ◆ „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele osoby doznającej przemocy” (88%);
 - ◆ „Gdyby osoba doznająca przemocy naprawdę cierpiała, odeszłaby od osoby stosującej przemoc” (80%);
 - ◆ „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych” (88%);
 - ◆ „Nie ma czegoś takiego, jak gwałt w małżeństwie” (88%).
 - ◆ Zdaniem mieszkańców Gminy Chorkówka przyczyn agresji wobec członków rodziny należy poszukiwać kolejno w: nieumiejętności radzenia sobie z problemami (80%), stresie (60%), chorobie psychicznej (40%), złej sytuacji materialnej (40%), braku pracy

rodziców (28%), różnicy zdań członków rodziny (28%) oraz braku posłuszeństwa dzieci (24%).

- ♦ 28% respondentów odpowiedziało, że (bardzo często lub czasami) zdarza się niepodejmowanie interwencji przez policję, mimo zgłoszenia. Łącznie 92% respondentów odpowiadała też, że bardzo często lub czasami zdarza się wycofanie zgłoszenia przez osobę zgłaszającą. Na umarzanie spraw przez prokuraturę wskazało 84% badanych.
- ♦ Jeżeli chodzi o przeciwdziałanie przemocy domowej, to mieszkańcy wskazywali, że najskuteczniejszymi działaniami są: edukacja społeczeństwa (80%), zaostrzenie kar dla osób stosujących przemoc (76%), zwiększenie niezależności finansowej kobiet (40%), poprawa sytuacji materialnej rodzin (28%).
- ♦ Respondenci otrzymali propozycje sześciu stwierdzeń dotyczących wychowania dzieci, z którymi mogli się zgodzić bądź też nie. Stwierdzenie „Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa” spotkało się z dezaprobatą – łącznie 80% mieszkańców nie zgodziło się z takim stwierdzeniem. Łącznie 88% badanych zdecydowanie nie zgadza się ze stwierdzeniem, że stosowanie kar fizycznych hartuje dziecko i pozwalają sobie lepiej radzić w przyszłości. 56% badanych zgadza się, aby kary fizyczne były zakazane prawem. Kolejne twierdzenie: „Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek” spotkało się z negacją 88% respondentów. Respondenci nie zgadzają się również ze stwierdzeniem, że łagodne kary fizyczne nie są przemocą domową – 64%. Według respondentów bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców – łącznie 76%.

4.2. Uczniowie Gminy Chorkówka

Badanie przeprowadzono metodą CAWI (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany

przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej.

- ◆ Wyniki są zadowalające, uczniowie w przeważającej części czują się w swojej klasie dobrze, lub raczej dobrze – 86%. Nie należy jednak bagatelizować faktu, że część uczniów przeciwnie określa swoje odczucia – 14%.
- ◆ Następnie zapytano uczniów czy czują się bezpiecznie w swojej szkole. Co ważne i wartościowe – zdecydowana większość uczniów odpowiedziała twierdząco – 79%. Zauważyć należy, iż odmienne odczucie pojawia się u 21% ankietowanych uczniów.
- ◆ 14% uczniów przyznało, że niezupełnie czują się w swojej szkole bezpiecznie, ponieważ są uczniowie, których się boją. Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach jest obecny, lecz nie rozpowszechniony zwyczaj „chrztu” młodszych uczniów – przyznaje to 19% badanych.
- ◆ Poproszono uczniów o dokonanie subiektywnej oceny swojego zachowania w szkole. Badani wskazywali, że ich zachowanie jest wzorowe – 19%, a także określali je jako bardzo dobre – 35%. Pojawiały się również wskazania uczniów mówiące o dobrym zachowaniu – 30%, poprawnym – 14% oraz nagannym – 2%.
- ◆ 70% uczniów ma w szkole bliską osobę, której może się zwierzyć, jeśli będzie miało przykre doświadczenia.
- ◆ w opinii uczniów najczęściej – bo codziennie w szkole dochodzi do: obgadywania (28%), wyśmiewania (28%), unikania/ignorowania, a nawet wykluczania z grupy (16%) oraz dochodzi do kopania, bicia (18%). Badani uczniowie wskazali również, że w szkole zdecydowanie częściej takie zachowania wykazują chłopcy – 86%, niż dziewczyny – 14%.
- ◆ 30% deklaruje, że nigdy nie zdarzyło się, aby zostali kopnięci, przezywani, czy żeby ktoś ich uderzył. Przeciwnego zdania jest 70% ankietowanych.

- ◆ Uczniowie deklarują, że częściej doświadczają w szkole przemocy fizycznej (47%) niż psychicznej (37%).
- ◆ Okazuje się, że do aktów przemocy w szkole dochodzi zdecydowanie najczęściej w trakcie przerw (81%), podczas lekcji (9%), po lekcjach (5%). W „inne” uczniowie zaznaczając nie wpisali nic.
- ◆ Uczniów zapytano również o to, jakie są powody tego, że ich rówieśnicy zachowują się agresywnie. 35% uczniów uważa, że rówieśnicy lubią poniżać innych, 33% uczniów uważa, że uczniowie nie wiedzą, że mogą sprawić komuś przykrość, 28% uczniów uważa, że rówieśnicy chcą mieć respekt, 28% uczniów uważa, że rówieśnicy są źle wychowani przez rodziców, 19% uważa, że nie ponoszą żadnych konsekwencji oraz 14% uczniów wskazuje na osiąganie założonych celów. W odpowiedzi „inne” uczniowie nie wpisali nic.
- ◆ Poniżej prezentowane są odpowiedzi uczniów na temat reakcji ich rówieśników na sytuację, kiedy staliby się oni świadkami bójki na szkolnym korytarzu. Niepokojące, jest, że spora część ankietowanych zadeklarowała przyglądanie się bójce, dopingowanie i nagrywanie zdarzenia telefonem – 51%. Zaistniałą sytuację zgłosiłoby nauczycielowi 19% badanych uczniów oraz 16% udawałaby, że nic nie widzą.
- ◆ Okazuje się, że 60% uczniów jest zdania, że problem przemocy w szkole można rozwiązać poprzez sprawiedliwe karanie winnych. Uczniowie wskazywali również na: zajęcia sportowe – 35%, spotkania z pedagogiem lub psychologiem – 33%, wyrzucanie agresywnych ze szkoły – 28%, zainstalowanie kamer na szkolnych korytarzach – 26% oraz nieodpowiadanie na zaczepki – 5%.
- ◆ W szkole zapytano uczniów, komu by zaufali, gdyby sami stali się osobą doznającą przemocy. Najwięcej uczniów, bo 53%, wskazało na rodziców/opiekunów. Na drugim miejscu znaleźli się przyjaciele, których wybrało 44% uczniów. Trzecim najczęściej wskazywanym źródłem wsparcia są wychowawcy, z wynikiem 28%. 9% wskazało na pedagoga/psychologa szkolnego oraz 19% na dyrektora szkoły. Warto zwrócić uwagę na fakt, że 9% ankietowanych stwierdziło, że nie

powiedziałoby o takiej sytuacji nikomu. W „inne” uczniowie nie wpisali nic.

- ◆ 23% uczniów ma lub miało doświadczenia związane z przemocą domową, a 5% uczniów nie czuje się w swoim domu całkowicie bezpiecznie.
- ◆ W kwestii rodzaju przemocy doświadczanej przez uczniów w swoich domach najczęściej wskazywali oni na doświadczanie przemocy psychicznej – 14% i przemocy fizycznej – 14%, przemocy seksualnej – 7% oraz przemocy ekonomicznej – 7%.
- ◆ 19% uczniów potwierdza, iż zna osoby, które doświadczają przemocy domowej, a 30% nie jest pewna, ale ma podejrzenia, że tak jest.
- ◆ Łącznie 16% uczniów doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”.
- ◆ Uczniowie dość często otrzymywali wiadomości z obelgami – 23%* oraz często ich prywatna wiadomość była udostępniana innej osobie – 26%*.
- ◆ Większość uczniów – 84% deklaruje bardzo dobre lub raczej dobre relacje z rodzicami/opiekunami. Podobnie jest w przypadku oceny relacji uczniów z nauczycielami – większość 93% ocenia je jako bardzo dobre lub dobre.
- ◆ Łącznie 81% uczniów chciałoby podzielić się swoimi wątpliwościami w kwestii przeżywanego problemu z rodzicami.

4.3. Wnioski z badań

Wnioski z badań wśród mieszkańców:

1. Obecność przemocy domowej w otoczeniu badanych

Wniosek: 28% respondentów wskazuje, że zna osoby doświadczające przemocy domowej, a 24% ma podejrzenia o jej występowaniu w swoim otoczeniu.

Podsumowanie: Dane wskazują na wysoką świadomość problemu przemocy domowej wśród mieszkańców. Edukacja w zakresie jej rozpoznawania i reagowania może pomóc w lepszym wsparciu osób dotkniętych przemocą domową.

2. Częstość występowania przemocy domowej w ocenie mieszkańców

Wniosek: 80% badanych uważa, że przemoc domowa jest rzadkim zjawiskiem w ich miejscowości, natomiast 20% uznaje ją za zjawisko częste.

Podsumowanie: Mimo że większość mieszkańców uważa przemoc za rzadką, istnieje istotna grupa, która dostrzega jej częste występowanie. Konieczne jest monitorowanie tego problemu i intensyfikacja działań profilaktycznych.

3. Doświadczenie przemocy przez respondentów

Wniosek: 16% respondentów doświadczyło przemocy ze strony członka rodziny, a połowa z nich zdecydowała się poprosić o pomoc.

Podsumowanie: Odsetek osób szukających pomocy jest obiecujący, ale nadal wymaga wsparcia. Istotne jest promowanie dostępnych form pomocy i zmniejszanie barier w ich uzyskiwaniu.

4. Rodzaje doświadczanej przemocy

Wniosek: Najczęściej wskazywaną formą przemocy była przemoc psychiczna (75%) oraz fizyczna (50%).

Podsumowanie: Przemoc psychiczna pozostaje dominującą formą agresji domowej. Wprowadzenie działań edukacyjnych i wsparcia psychologicznego jest kluczowe dla przeciwdziałania skutkom tych działań.

5. Przemoc w przeszłości i obecnie

Wniosek: Dla 50% osób przemoc występowała w przeszłości, ale obecnie już nie ma miejsca, natomiast dla 25% wciąż stanowi codzienny problem.

Podsumowanie: Dane wskazują, że przemoc może zostać ograniczona dzięki interwencji. Skupienie działań na osobach wciąż doświadczających przemocy jest kluczowe dla poprawy ich sytuacji.

6. Przekonania na temat przemocy domowej i jej przyczyn

Wniosek: 100% badanych wskazało alkohol jako przyczynę przemocy, a 96% uważa, że przemoc może wystąpić w każdej rodzinie oraz dotknąć zarówno kobiet, jak i mężczyzn.

Podsumowanie: Świadomość o szerokim spektrum przemocy i jej przyczynach jest wysoka. Istnieje potrzeba utrwalania tych przekonań oraz dalszego obalania mitów dotyczących przemocy, które mogą utrudniać interwencję i wsparcie.

7. Mity społeczne dotyczące przemocy domowej

Wniosek: Większość badanych odrzuca szkodliwe mity, takie jak „przemoc to sprawa prywatna” (88%) czy „przemoc jest tylko wtedy, gdy są ślady na ciele” (88%).

Podsumowanie: Wysoka świadomość mieszkańców w kwestii mitów na temat przemocy wskazuje na efektywność działań edukacyjnych. Należy kontynuować takie kampanie, aby zmniejszać społeczne przyzwolenie na przemoc domową.

8. Przyczyny agresji wobec członków rodziny

Wniosek: Respondenci wskazali, że głównymi przyczynami agresji wobec członków rodziny są nieumiejętność radzenia sobie z problemami (80%), stres (60%), choroba psychiczna (40%), zła sytuacja materialna (40%), brak pracy rodziców (28%), różnica zdań (28%) oraz brak posłuszeństwa dzieci (24%).

Podsumowanie: Agresja w rodzinie jest najczęściej wynikiem braku zdolności do rozwiązywania problemów i skutków stresu. Podkreśla to konieczność wdrażania działań edukacyjnych w zakresie zarządzania emocjami, rozwiązywania konfliktów oraz wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych.

9. Niepodejmowanie interwencji przez policję i wycofywanie zgłoszeń

Wniosek: 28% mieszkańców zauważa przypadki niepodejmowania interwencji przez policję, a aż 92% respondentów twierdzi, że zgłoszenia przemocy domowej są często wycofywane przez osoby zgłaszające. Ponadto 84% badanych wskazuje na umarzanie spraw przez prokuraturę.

Podsumowanie: Dane wskazują na brak zaufania do instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy domowej. Istotne jest zwiększenie skuteczności interwencji oraz poprawa procedur prawnych,

aby zapewnić bezpieczeństwo i wsparcie dla osób potrzebujących pomocy.

10. Najskuteczniejsze działania w przeciwdziałaniu przemocy domowej

Wniosek: Mieszkańcy uważają, że najskuteczniejsze sposoby przeciwdziałania przemocy to edukacja społeczeństwa (80%), zaostrzenie kar (76%), zwiększenie niezależności finansowej kobiet (40%) oraz poprawa sytuacji materialnej rodzin (28%).

Podsumowanie: Kluczowymi aspektami walki z przemocą są działania edukacyjne oraz wzmocnienie systemów prawnych i wsparcia finansowego dla rodzin. Zwiększenie niezależności ekonomicznej kobiet może również przyczynić się do zmniejszenia ich podatności na przemoc.

11. Stosowanie kar fizycznych wobec dzieci

Wniosek: 80% respondentów nie zgadza się z twierdzeniem, że klapsy są konieczne w wychowaniu dzieci, a 88% uważa, że kary fizyczne nie hartują dzieci. 56% opowiada się za prawnym zakazem kar fizycznych. Ponadto 88% neguje potrzebę wywoływania strachu w dzieciach, a 76% postrzega bicie jako oznakę bezradności rodziców.

Podsumowanie: Dane wskazują na rosnącą świadomość negatywnego wpływu kar fizycznych na dzieci. Warto kontynuować działania edukacyjne, które promują metody wychowawcze oparte na szacunku i budowaniu relacji bez przemocy.

12. Postrzeganie łagodnych kar fizycznych

Wniosek: 64% mieszkańców nie zgadza się z twierdzeniem, że łagodne kary fizyczne nie są formą przemocy domowej.

Podsumowanie: Znaczna część respondentów rozumie, że nawet łagodne formy przemocy mogą mieć negatywne skutki dla dzieci. Jest to sygnał do dalszego promowania wychowania bez przemocy i uświadamiania społeczeństwa o długoterminowych konsekwencjach kar fizycznych.

Wnioski z badań wśród uczniów:

1. Poczucie przynależności w klasie

Wniosek: 86% uczniów czuje się dobrze lub raczej dobrze w swojej klasie, jednak 14% odczuwa dyskomfort.

Podsumowanie: Większość uczniów doświadcza pozytywnej atmosfery w klasie, co sprzyja ich integracji i komfortowi, ale należy poświęcić uwagę mniejszości, która czuje się wykluczona lub niekomfortowo.

2. Poczucie bezpieczeństwa w szkole

Wniosek: 79% uczniów czuje się bezpiecznie w szkole, jednak 21% ma odmienne odczucia, a 14% wskazuje na obecność uczniów, których się boją.

Podsumowanie: Szkoła w większości zapewnia poczucie bezpieczeństwa, lecz niektóre osoby mogą doświadczać zagrożeń, co wskazuje na konieczność poprawy nadzoru i wsparcia.

3. Zjawisko „chrztu” i agresji rówieśniczej

Wniosek: 19% uczniów wskazuje na istnienie tradycji „chrztu” młodszych uczniów, a 70% deklaruje doświadczenie przemocy w szkole, z przewagą przemocy fizycznej (47%) nad psychiczną (37%).

Podsumowanie: Przemoc rówieśnicza jest istotnym problemem, wymagającym wdrożenia skutecznych działań prewencyjnych i edukacyjnych.

4. Przyczyny agresji w szkole

Wniosek: Uczniowie wskazują, że agresja rówieśników wynika z potrzeby poniżania innych (35%), a także uczniowie nie wiedzą, że mogą sprawić komuś przykrość (33%) oraz potrzeby uzyskania respektu (28%).

Podsumowanie: Konieczna jest edukacja uczniów w zakresie empatii, rozpoznawania emocji oraz konsekwencji agresji, aby przeciwdziałać jej wczesnym przyczynom.

5. Reakcje na przemoc rówieśniczą

Wniosek: 51% uczniów obserwuje bójki, dopinguje lub nagrywa je telefonem, podczas gdy tylko 19% zgłosiłoby sytuację nauczycielowi.

Podsumowanie: Istnieje potrzeba edukacji uczniów w zakresie odpowiedzialnych reakcji na przemoc oraz budowania postaw solidarności i wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej.

6. Zaufanie w sytuacjach kryzysowych

Wniosek: 53% uczniów zaufałoby rodzicom, 44% przyjaciołom, a 28% wychowawcom w przypadku doświadczania przemocy. Jednak 9% uczniów nie zwróciłoby się o pomoc do nikogo.

Podsumowanie: Rodzina pozostaje kluczowym źródłem wsparcia, ale warto wzmacniać zaufanie do nauczycieli, psychologów i pedagogów szkolnych.

7. Doświadczenia przemocy domowej

Wniosek: 23% uczniów ma doświadczenia związane z przemocą domową, w tym 14% psychicznej i fizycznej, 7% seksualnej i 7% ekonomicznej.

Podsumowanie: Dane wskazują na potrzebę zwiększenia dostępu do wsparcia psychologicznego i edukacji o dostępnych formach pomocy dla uczniów.

8. Doświadczenia z cyberprzemocą

Wniosek: 16% uczniów doświadczyło cyberprzemocy, 23% otrzymało obraźliwe wiadomości, a 26% doświadczyło ujawnienia prywatnych treści.

Podsumowanie: Cyberprzemoc jest istotnym problemem wśród uczniów, co wskazuje na konieczność prowadzenia działań edukacyjnych na temat bezpieczeństwa w sieci.

9. Relacje z rodzicami i nauczycielami

Wniosek: 84% uczniów deklaruje bardzo dobre lub dobre relacje z rodzicami, a 93% z nauczycielami.

Podsumowanie: Pozytywne relacje z dorosłymi są kluczowe dla poczucia bezpieczeństwa i wsparcia uczniów. Warto kontynuować działania wspierające budowanie relacji opartych na zaufaniu.

10. Propozycje rozwiązania problemu przemocy w szkole

Wniosek: Uczniowie wskazują na sprawiedliwe karanie winnych (60%), zajęcia sportowe (35%), spotkania z pedagogiem (33%), oraz zainstalowanie kamer (26%) jako skuteczne środki.

Podsumowanie: Różnorodność proponowanych działań pokazuje potrzebę kompleksowego podejścia do problemu przemocy, łączącego prewencję, edukację i interwencję.

4.4. Analiza SWOT

Analiza SWOT dotycząca przemocy domowej w Gminie Chorkówka, oparta na wynikach badań przeprowadzonych wśród mieszkańców, uczniów oraz pracowników instytucji społecznych, obejmuje cztery kluczowe elementy: mocne i słabe strony (czynniki wewnętrzne) oraz szanse i zagrożenia (czynniki zewnętrzne).

Poniżej znajduje się szczegółowa analiza SWOT:

<i>Mocne strony (Strengths):</i>	<i>Słabe strony (Weaknesses):</i>
♦ Stabilność działań interwencyjnych: Liczba założonych „Niebieskich Kart” utrzymywała się na podobnym poziomie w latach 2021-2023, co wskazuje na systematyczność i zaangażowanie w przeciwdziałanie przemocy domowej. Policja jako kluczowa instytucja, odgrywa główną rolę w reagowaniu na przypadki przemocy, co zwiększa skuteczność interwencji. ♦ Wsparcie instytucji społecznych: Ośrodek Pomocy Społecznej zwiększył liczbę	♦ Brak aktywności innych instytucji: Wciąż niewielka liczba Niebieskich Kart została sporządzona przez placówki zdrowia, szkoły czy inne instytucje, co wskazuje na potrzebę intensyfikacji współpracy i zaangażowania tych podmiotów w przeciwdziałanie przemocy. ♦ Brak działań w latach 2022-2023: Brak działań informacyjnych w postaci plakatów i ulotek w latach 2022 i 2023 może ograniczać dotarcie do osób potrzebujących pomocy, szczególnie w obszarze

założonych Kart, świadcząc pomoc osobom doświadczającym przemocy, a także poszerzając ofertę wsparcia w 2023 roku. Współpraca z innymi instytucjami, takimi jak szkoły i Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, także zwiększa efektywność działań. ♦ Edukacja i świadomość: Regularne organizowanie zajęć edukacyjnych w szkołach, jak również zaangażowanie uczniów i rodziców w kampanie informacyjne, pozwala budować świadomość społeczną na temat przemocy domowej i jej skutków.	budowania świadomości w społeczności lokalnej. ♦ Ograniczona reakcja na agresję w szkole: Duża liczba uczniów deklarujących obserwowanie bójek, przyglądanie się, dopingowanie i nagrywanie sytuacji może sugerować, że nie ma wystarczającego zaangażowania społecznego w reagowanie na przemoc w szkole.
Szanse (Opportunities):	Zagrożenia (Threats):
♦ Rozwój współpracy między instytucjami: Istnieje możliwość wzmacniania współpracy między instytucjami lokalnymi, aby zwiększyć liczbę interwencji, szczególnie poprzez zaangażowanie placówek medycznych i edukacyjnych w działania przeciwdziałania przemocy.	♦ Spadek zaangażowania społeczności w przeciwdziałanie przemocy: Niska liczba uczniów zgłaszających przypadki przemocy do nauczycieli może świadczyć o braku zaufania do systemu interwencyjnego lub strachu przed konsekwencjami. Ponadto, niewielka liczba osób korzystających z poradnictwa

♦ **Wzrost świadomości i edukacji społeczeństwa:**

Kampanie edukacyjne mogą być rozszerzane, aby dotrzeć do większej liczby osób, w tym uczniów, rodziców i nauczycieli, zwiększając ich zaangażowanie w przeciwdziałanie przemocy. Możliwość rozwijania programów wsparcia w szkołach i organizowanie szkoleń dla nauczycieli może poprawić reagowanie na przemoc.

♦ **Wzrost liczby programów korekcyjno-edukacyjnych:**

Możliwość rozwoju programów edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w celu zmiany ich zachowań. Wprowadzenie nowych narzędzi, takich jak nakazy opuszczenia wspólnego lokalu czy zakazy zbliżania się do osób dotkniętych przemocą, może wpłynąć na poprawę sytuacji w rodzinach.

prawnego i psychologicznego w kontekście przemocy może ograniczać skuteczność pomocy.

♦ **Nadal niewielka liczba zgłoszeń o przemocy domowej:**

Wysoka liczba przypadków, w których osoby stosujące przemoc domową nie są odpowiednio ukarani, a sprawy umarzane przez prokuraturę (84%), wskazuje na problem z egzekwowaniem prawa i skuteczną reakcją na przemoc.

♦ **Zjawisko przemocy domowej o podłożu alkoholowym:**

Wysoki odsetek rodzin z problemem alkoholowym (stanowiących większość korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego) wskazuje na silny związek przemocy domowej z nadużywaniem alkoholu, co może utrudniać rozwiązanie problemu bez podjęcia działań w tym zakresie.

Analiza wykazuje pozytywne działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, takie jak wzrost liczby Niebieskich Kart oraz rozwój współpracy między instytucjami. Niemniej jednak, wciąż istnieją wyzwania związane z niewielkim zaangażowaniem niektórych instytucji, brakiem

odpowiedniej reakcji na przemoc w szkole oraz koniecznością dalszego rozwoju programów wsparcia i edukacji.

Rozdział V.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025 – 2030 w Gminie Chorkówka

5.1. Adresaci Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025 – 2030 w Gminie Chorkówka skierowany jest do:

- ♦ mieszkańców Gminy Chorkówka, w tym osób zagrożonych wystąpieniem problemu przemocy domowej,
- ♦ osób doznających przemocy domowej,
- ♦ osób stosujących przemoc domową,
- ♦ świadków przemocy domowej,
- ♦ osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

5.2. Realizatorzy Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Chorkówka na lata 2025-2030 będzie realizowany przez podmioty zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej:

- 1)** Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Chorkówka;
- 2)** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorkówce;
- 3)** Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chorkówce;
- 4)** Komisariat Policji w Dukli Posterunek Policji w Chorkówce;
- 5)** placówki oświatowe z terenu Gminy Chorkówka;
- 6)** placówki ochrony zdrowia z terenu Gminy Chorkówka;
- 7)** inne instytucje i organizacje prowadzące działalność w

obszarze interwencji Programu, m.in. organizacje pozarządowe.

Ponadto, Program może być realizowany przez podmioty zobligowane we współpracy z:

- 1)** Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie;
- 2)** Sądem Rejonowym i Okręgowym w Krośnie;
- 3)** Prokuraturą Rejonową i Okręgową w Krośnie;
- 4)** Poradnią Odwykową w Krośnie.
- 5)** Oddziałem Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Wojewódzkim Szpitalu Podkarpackim w Krośnie;
- 6)** Dziennym Oddziałem Psychiatrycznym w Wojewódzkim Szpitalu Podkarpackim w Krośnie.

Każda z tych instytucji lub grup pełni określoną rolę w realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, a ich współpraca pozwala na całościowe i skuteczne reagowanie na przypadki przemocy oraz zapewnienie wsparcia dla osób nią dotkniętych.

5.3. Cele i zadania Programu

Głównym celem wyznaczonym w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025 – 2030 dla Gminy Chorkówka jest zwiększenie skuteczności zapobiegania przemocy domowej w Gminie Chorkówka poprzez zintegrowane działania edukacyjne, interwencyjne i wspierające, angażowanie lokalnej społeczności oraz rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej w celu minimalizacji skutków przemocy i zapewnienia bezpieczeństwa osobom dotkniętym tym problemem.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Poniższe cele i kierunki działań są zgodne z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030.

Cel szczegółowy 1: Efektywne zapobieganie przemocy domowej poprzez rozwój i wzmocnienie systemu przeciwdziałania temu zjawisku.

Kierunki działań

- ♦ Realizacja zintegrowanych działań przez Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Chorkówka w zakresie zapobiegania przemocy domowej, w tym identyfikowanie problemu przemocy domowej.
- ♦ Podejmowanie interwencji w środowiskach zagrożonych przemocą domową w celu eliminacji tego zjawiska.
- ♦ Inicjowanie interwencji w sytuacjach, gdzie występuje przemoc domowa.
- ♦ Upowszechnianie informacji o dostępnych instytucjach, osobach i możliwościach pomocy w lokalnej społeczności.
- ♦ Współpraca i wymiana doświadczeń z instytucjami oraz organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domową.
- ♦ Prowadzenie statystyk dotyczących przemocy domowej przez wszystkie zaangażowane instytucje, zgodnie z wymogami resortowymi oraz ustaleniami Zespołu Interdyscyplinarnego.
- ♦ Zbieranie danych statystycznych przez Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Chorkówka z instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej w Gminie Chorkówka, w celu oceny skali problemu i monitorowania postępów.

Wskaźniki

Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Chorkówka.

Liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych.

Liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty.

Liczba zebranych danych statystycznych dotyczących zjawiska przemocy domowej.

Realizatorzy

Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Chorkówka, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorkówce, Komisariat Policji w Dukli
Posterunek Policji w Chorkówce, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chorkówce, placówki służby zdrowia, placówki oświatowe.

Termin realizacji

2025-2030

Cel szczegółowy 2: Ograniczanie negatywnych skutków przemocy domowej dla osób dotkniętych oraz świadków tego zjawiska, poprzez wsparcie multidyscyplinarne, interwencje oraz edukację.

Kierunki działań

- ◆ **Świadczenie kompleksowego poradnictwa** - Zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy, w tym medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, rodzinnej i socjalnej, w celu wspierania osób doświadczających przemocy oraz ich bliskich.
- ◆ **Wsparcie socjalne i praca socjalna** - Realizacja działań mających na celu poprawę sytuacji życiowej osób dotkniętych przemocą poprzez indywidualną pracę socjalną, doradztwo oraz pomoc w rozwiązywaniu trudnych problemów życiowych.
- ◆ **Interwencja kryzysowa** - Organizowanie szybkiej reakcji w przypadkach sytuacji kryzysowych, w tym zapewnienie wsparcia emocjonalnego, interwencji w nagłych przypadkach i kierowanie do odpowiednich instytucji.
- ◆ **Realizacja procedury „Niebieskie Karty”** - Przeprowadzanie procedury „Niebieskiej Karty” jako formalnego narzędzia dokumentowania przypadków przemocy domowej oraz wdrażanie dalszych działań interwencyjnych.
- ◆ **Zapewnienie schronienia i bezpieczeństwa** - Udzielanie tymczasowego schronienia i wsparcia osobom dorosłym oraz

rodzinom dotkniętym przemocą, w tym zapewnienie bezpiecznego miejsca do życia oraz pomocy w procesie odbudowy ich życia.
Wskaźniki
Liczba porad udzielonych osobom dotkniętym przemocą domową. Liczba osób objętych poradnictwem oraz pomocą i wsparciem. Liczba interwencji kryzysowych. Liczba osób dorosłych lub rodzin, którym udzielono bezpiecznego schronienia. Liczba dzieci, którym udzielono bezpiecznego schronienia. Liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty.
Realizatorzy
Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Chorkówce, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorkówce, Komisariat Policji w Dukli Posterunek Policji w Chorkówce, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie, Sąd Rejonowy w Krośnie - kuratorzy sądowi, Prokuratura Rejonowa w Krośnie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chorkówce, placówki służby zdrowia, placówki oświatowe.
Termin realizacji
2025-2030
Cel szczegółowy 3: Zwiększanie świadomości społecznej oraz promowanie działań na rzecz zapobiegania przemocy domowej, poprzez szerzenie wiedzy i angażowanie lokalnej społeczności w procesy edukacyjne.
Kierunki działań
♦ Dystrybucja materiałów edukacyjnych – Tworzenie i rozpowszechnianie różnorodnych materiałów edukacyjnych (broszury, ulotki, plakaty itp.) wśród mieszkańców gminy, mających na celu

zwiększenie wiedzy o przemocy domowej oraz jej negatywnych konsekwencjach.

- ◆ **Informowanie o instytucjach wspierających osoby doznające przemocy** – Przygotowanie i dystrybucja informatorów oraz materiałów zawierających dane kontaktowe do organizacji i instytucji, które oferują pomoc osobom doznającym przemocy domowej, w tym ośrodków wsparcia, psychologów i prawników.
- ◆ **Publikowanie informacji online** – Umieszczanie regularnych informacji na stronie internetowej Gminy Chorkówka oraz portalach społecznościowych, dotyczących dostępnych form wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową oraz metod zapobiegania przemocy.
- ◆ **Edukacja w placówkach oświatowych** – Organizowanie cyklicznych działań edukacyjnych w szkołach i innych placówkach oświatowych, mających na celu promowanie wartości rodzinnych oraz wychowania bez przemocy, poprzez warsztaty, prelekcje i spotkania z ekspertami, w tym np. tematy:
 - Bezpieczna szkoła – jak reagować na przemoc w szkole? – Celem warsztatu będzie edukacja uczniów w zakresie rozpoznawania różnych form przemocy, takich jak przemoc fizyczna, psychiczna czy wykluczanie z grupy. Uczniowie dowiedzą się, jak reagować na agresję w szkole oraz jak pomóc kolegom i koleżankom, którzy mogą jej doświadczać. Warsztat skoncentruje się na budowaniu bezpiecznej atmosfery w klasie i skutecznych metodach interwencji.
 - Cyberprzemoc i jak się przed nią bronić – Warsztat poświęcony problemowi przemocy w Internecie, w tym hejtowi, nękanii online, a także ochronie prywatności. Uczniowie nauczą się rozpoznawać sygnały cyberprzemocy, jak chronić swoje dane w sieci oraz jakie kroki podjąć, gdy staną się osobami doznającymi hejtu lub cyberprzemocy. Poruszone zostaną także kwestie uzależnienia od Internetu (sieciorholizm).

- Rola zaufanych dorosłych w sytuacjach kryzysowych – jak szukać pomocy? – Temat ten pomoże uczniom zrozumieć, jak ważne jest posiadanie zaufanych dorosłych w życiu, do których można się zwrócić w sytuacjach przemocy, zarówno w szkole, jak i w domu. Warsztat będzie zawierał ćwiczenia praktyczne, jak rozpoznać, kiedy sytuacja wymaga pomocy dorosłych oraz jak mówić o trudnych doświadczeniach.
- Dobre relacje – jak budować zdrowe więzi z rówieśnikami? – Celem warsztatu będzie pomoc uczniom w rozwijaniu pozytywnych relacji z kolegami i koleżankami. Uczniowie dowiedzą się, jak unikać toksycznych zachowań, jak szanować granice innych osób oraz jak reagować na sytuacje wykluczania lub wyśmiewania. Warsztat pomoże uczniom zrozumieć, jak zdrowe relacje między rówieśnikami mogą zapobiegać przemocy w szkole.
- Rozwiązywanie konfliktów bez przemocy – jak radzić sobie z trudnymi emocjami? – Temat warsztatu skupi się na technikach rozwiązywania konfliktów w sposób spokojny i konstruktywny, bez uciekania się do przemocy. Uczniowie poznają metody zarządzania emocjami, takie jak asertywność, aktywne słuchanie, a także jak unikać eskalacji konfliktów. Warsztat pomoże im w budowaniu zdolności do efektywnego rozwiązywania sporów, zarówno w szkole, jak i w życiu codziennym.
- ◆ **Organizowanie kampanii społecznych** – Inicjowanie lokalnych kampanii społecznych, w których angażowani będą mieszkańcy gminy w celu promocji równości, szacunku i alternatywnych metod rozwiązywania konfliktów, zwiększających zaangażowanie społeczności w przeciwdziałanie przemocy domowej.
- ◆ **Organizacja spotkań informacyjnych dla rodziców** – Organizowanie spotkań edukacyjnych i warsztatów dla rodziców, na

których poruszana będzie tematyka zapobiegania przemocy domowej, budowania zdrowych relacji rodzinnych oraz radzenia sobie z trudnymi sytuacjami wychowawczymi.

- ♦ **Promowanie zdrowych metod wychowawczych** – Prowadzenie warsztatów dla rodziców, które będą skupiały się na alternatywnych metodach wychowawczych, takich jak pozytywna dyscyplina, radzenie sobie z frustracją oraz wspieranie dzieci w rozwiązywaniu problemów bez użycia przemocy.

Wskaźniki

Liczba przeprowadzonych warsztatów, programów profilaktycznych.

Liczba uczestników warsztatów, programów profilaktycznych.

Liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych.

Liczba zorganizowanych działań profilaktycznych dla społeczności lokalnej.

Liczba rodziców biorąca udział w zorganizowanych działaniach.

Liczba działań zorganizowanych dla rodziców.

Realizatorzy

Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Chorkówka, Komisariat Policji w Dukli Posterunek Policji w Chorkówce, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chorkówce, placówki służby zdrowia, placówki oświatowe.

Termin realizacji

2025-2030

Cel szczegółowy 4: Zwiększanie kompetencji zawodowych pracowników oraz rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej w celu skuteczniejszego przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działań

- ♦ **Szkolenia i warsztaty dla kadry** – Organizowanie cyklicznych szkoleń, warsztatów i seminariów dla pracowników instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej, takich jak pracownicy socjalni, pedagodzy, psycholodzy, policjanci i członkowie zespołów interdyscyplinarnych, w celu podniesienia ich kompetencji w zakresie reagowania na przemoc oraz udzielania wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej.
- ♦ **Współpraca międzyinstytucjonalna** – Inicjowanie regularnych spotkań oraz współpracy pomiędzy instytucjami, takimi jak policja, ośrodki pomocy społecznej, szkoły, placówki zdrowotne, oraz organizacje pozarządowe, aby wspólnie opracowywać plany działań w przypadkach przemocy domowej oraz dzielić się wiedzą i doświadczeniami.
- ♦ **Rozwój narzędzi współpracy** – Wdrażanie i aktualizowanie narzędzi umożliwiających sprawną wymianę informacji pomiędzy instytucjami współpracującymi w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, takich jak wspólne bazy danych, systemy raportowania czy protokoły interwencyjne.
- ♦ **Ocena efektywności współpracy** – Regularne monitorowanie i ocena skuteczności działań podejmowanych przez różne instytucje współpracujące w zakresie przeciwdziałania przemocy, z uwzględnieniem opinii pracowników oraz osób korzystających z pomocy, aby na bieżąco wprowadzać usprawnienia w współpracy interdyscyplinarnej.

Wskaźniki

Liczba szkoleń dotyczących przemocy domowej.

Liczba uczestników szkoleń.

Liczba zorganizowanych konferencji i seminariów.

Liczba uczestników konferencji i seminariów.

Liczba podmiotów realizująca zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Liczba wspólnie zorganizowanych działań.

Realizatorzy

Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Chorkówka, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorkówce, Komisariat Policji w Dukli
Posterunek Policji w Chorkówce, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chorkówce, placówki służby zdrowia, placówki oświatowe.

Termin realizacji

2025-2030

Cel szczegółowy 5: Wspieranie zmiany postaw i zachowań osób stosujących przemoc domową poprzez działania edukacyjne, terapeutyczne i interwencyjne.

Kierunki działań

- ♦ **Programy korekcyjno-edukacyjne i psychologiczno-terapeutyczne** – Kierowanie do udziału w programach, które mają na celu uświadomienie osobom stosującym przemoc o skutkach ich zachowań oraz naukę zdrowych sposobów radzenia sobie ze stresem i emocjami.
- ♦ **Wsparcie psychologiczne i terapeutyczne** – Zapewnienie dostępu do terapii indywidualnych oraz grupowych, które umożliwią osobom stosującym przemoc refleksję nad swoimi działaniami, zmieniając ich postawy i pomagając w wypracowaniu konstruktywnych mechanizmów radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
- ♦ **Poradnictwo prawne** – Udzielanie porad prawnych osobom stosującym przemoc dotyczących konsekwencji ich działań, informowanie o dostępnych rozwiązaniach prawnych i

odpowiedzialności za stosowanie przemocy, aby zmniejszyć ryzyko powrotu do destrukcyjnych zachowań.

- ♦ **Interwencje kryzysowe** – Podejmowanie działań interwencyjnych, takich jak nakaz opuszczenia wspólnego lokalu lub zakaz zbliżania się, mających na celu ochronę osób doznających przemocy domowej i zapewnienie osobom stosującym przemoc przestrzeni do podjęcia pracy nad sobą.
- ♦ **Współpraca z organizacjami pozarządowymi** – Nawiązywanie współpracy z organizacjami i fundacjami, które oferują wsparcie i terapię dla osób stosujących przemoc domową, aby zapewnić kompleksową pomoc w procesie zmiany postaw.

Wskaźniki

Liczba przeprowadzonych interwencji.

Liczba założonych Niebieskich Kart.

Liczba osób stosująca przemoc domową.

Liczba podmiotów współpracujących przy realizacji niniejszego Programu.

Liczba przeprowadzonych porad.

Liczb osób stosujących przemoc domową korzystająca z porad.

Liczba osób stosujących przemoc skierowana do udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym oraz w programie korekcyjno-edukacyjnym.

Liczba osób stosujących przemoc, która ukończyła program korekcyjno-edukacyjny.

Liczba osób stosujących przemoc, która ukończyła program psychologiczno-terapeutyczny.

Realizatorzy

Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Chorkówka, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorkówce, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie.

Termin realizacji

2025-2030

5.4. Zakładane rezultaty

- ♦ **Skuteczna identyfikacja i eliminacja przemocy domowej:** Zwiększenie liczby interwencji i procedur „Niebieska Karta” oraz stworzenie grup diagnostyczno-pomocowych, które umożliwią skuteczne reagowanie na przypadki przemocy domowej.
- ♦ **Wzmocniona współpraca instytucji i organizacji:** Zacieśnienie współpracy między instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym organizowanie wspólnych spotkań i wymiana doświadczeń.
- ♦ **Podniesienie jakości wsparcia dla osób dotkniętych przemocą:** Wzrost liczby osób korzystających z poradnictwa i pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej, w tym dzieci i rodzin, które otrzymają schronienie lub inne formy pomocy.
- ♦ **Zwiększona świadomość społeczna i edukacja:** Promowanie wiedzy na temat przemocy domowej w społeczności lokalnej, w tym poprzez dystrybucję materiałów edukacyjnych, organizowanie kampanii społecznych i warsztatów w szkołach, a także umieszczanie informacji w Internecie.
- ♦ **Wzrost skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc:** Wzrost liczby osób stosujących przemoc uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologicznych oraz poprawa efektywności interwencji kryzysowych (np. nakazy opuszczenia wspólnego lokalu, zakazy zbliżania się).

Program ma na celu zapewnienie zintegrowanej ochrony dla osób dotkniętych przemocą domową oraz promowanie odpowiednich działań mających na celu ograniczenie tego problemu w długim okresie, przy jednoczesnym zaangażowaniu całej społeczności lokalnej.

5.5. Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030 w Gminie Chorkówka są środki własne Gminy oraz środki poza budżetowe uzyskane z innych źródeł.

5.6. Monitoring, sprawozdawczość i ewaluacja

Monitorowanie Programu będzie prowadził Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Chorkówka wraz z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Chorkówce na podstawie zebranych informacji przekazanych przez jednostki uczestniczące w realizacji.

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorkówce do dnia 31 marca następnego roku przedkłada Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu, pozwalające ocenić stan realizacji celów i wskaźników Programu zgodnie z wzorem stanowiącym załącznik do Programu.

Ewaluacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej to proces oceny skuteczności i efektywności działań podejmowanych w ramach Programu. Ma na celu ocenę, czy realizowane środki i strategie osiągają zamierzone cele, poprawiają sytuację osób dotkniętych przemocą oraz w jakim stopniu przyczyniają się do eliminacji przemocy domowej w Gminie Chorkówka.

Ewaluacja obejmuje analizę wdrożonych działań, identyfikację mocnych i słabych stron programu oraz rekomendacje dotyczące jego ulepszania, aby lepiej odpowiadał na potrzeby lokalnej społeczności.